

BOLALARDA UCHRAYDIGAN MAVSUMIY INFEKSIYALAR

Ergashova Yasmina To‘lqin qizi

EMU UNIVERSITY talabasi

Eshtemirov Abbos Normo‘min o‘g‘li

EMU UNIVERSITY

Ijtimoiy fanlar kafedrasida assistenti

ANNOTATSIYA

Bolalarda mavsumiy infeksiyalar yilning ma’lum fasllarida keng tarqalib, ularning sog‘lig‘i va hayot sifati uchun jiddiy xavf tug‘diradi. Ayniqsa kuz-qish va bahor fasllarida virusli va bakterial infeksiyalar ko‘payishi kuzatiladi. Ushbu maqolada bolalarda uchraydigan asosiy mavsumiy infeksiyalar, ularning kelib chiqish sabablari, klinik belgilari, tarqalish yo‘llari hamda oldini olish choralari ilmiy jihatdan yoritilgan.

Kalit so‘zlar: bolalar, mavsumiy infeksiyalar, virusli kasalliklar, bakterial infeksiyalar, immunitet, profilaktika.

АННОТАЦИЯ

Сезонные инфекции у детей широко распространены в определённые времена года и представляют серьёзную угрозу для их здоровья. Особенно часто в осенне-зимний и весенний периоды увеличивается заболеваемость вирусными и бактериальными инфекциями. В данной статье рассмотрены основные сезонные инфекции у детей, причины их возникновения, клинические проявления, пути передачи и меры профилактики.

Ключевые слова: дети, сезонные инфекции, вирусные заболевания, бактериальные инфекции, иммунитет, профилактика.

ANNOTATION

Seasonal infections in children are widespread during certain periods of the year and pose a serious threat to their health. Viral and bacterial infections are especially common

during autumn-winter and spring seasons. This article discusses the main seasonal infections in children, their causes, clinical manifestations, transmission routes, and preventive measures.

Keywords: children, seasonal infections, viral diseases, bacterial infections, immunity, prevention.

DOLZARBLIGI

Bolalar organizmi immun tizimining yetarli darajada shakllanmaganligi sababli infeksiyon kasalliklarga juda sezuvchan bo‘ladi. Mavsumiy infeksiyalar bolalar orasida tez tarqalib, maktabgacha ta’lim muassasalari va maktablarda epidemik holatlar yuzaga kelishiga sabab bo‘ladi. Ushbu kasalliklar o‘z vaqtida aniqlanmasa, og‘ir asoratlar — bronxit, pnevmoniya, meningit kabi holatlarga olib kelishi mumkin. Shu sababli mavsumiy infeksiyalarni o‘rganish va ularning oldini olish bugungi kunda dolzarb masala hisoblanadi.

KIRISH

Mavsumiy infeksiyalar — yilning ma’lum fasllarida ko‘proq uchraydigan yuqumli kasalliklar bo‘lib, asosan havo-tomchi va kontakt yo‘li orqali yuqadi. Bolalarda bu infeksiyalar tez rivojlanadi va qisqa vaqt ichida og‘ir kechishi mumkin. Tashqi muhit haroratining o‘zgarishi, vitaminlar yetishmovchiligi, yopiq joylarda ko‘p bo‘lish kabi omillar kasallanish xavfini oshiradi.

ASOSIY QISM

Bolalarda mavsumiy infeksiyalarning turlari:

1.1. Kuz-qish mavsumida uchraydigan infeksiyalar O‘tkir respirator virusli infeksiyalar (ORVI)

Gripp

Paragripp

Adenovirus infeksiyasi

Bronxit va pnevmoniya

Angina (tonzillit)

Bu davrda sovuq ob-havo, namlik va yopiq xonalar viruslarning tez tarqalishiga qulay sharoit yaratadi.

1.2. Bahor mavsumida uchraydigan infeksiyalar

Qizamiq

Suvchechak

Skarlatina

Rotavirus infeksiyasi

Bahorda bolalarda immunitet pasayishi va vitamin yetishmovchiligi kuzatiladi, bu esa infeksiyalarga moyillikni oshiradi.

1.3. Yoz mavsumida uchraydigan infeksiyalar

Ichak infeksiyalari (dizenteriya, salmonellyoz)

Enterovirus infeksiyalari

Oziq-ovqat bilan bog‘liq zaharlanishlar

Issiq havoda mikroorganizmlar tez ko‘payadi, gigiyena qoidalariga amal qilinmasligi kasallik xavfini oshiradi.

2. Klinik belgilari

Tana haroratining ko‘tarilishi

Burun oqishi, yo‘tal

Tomoq og‘rig‘i

Ishtahaning pasayishi

Ich ketishi, qusish (ichak infeksiyalarida)

Umumiy holsizlik va lanjlik

3. Oldini olish choralari

Vaksinatsiya (emlash)

Shaxsiy gigiyena qoidalariga rioya qilish

To‘g‘ri ovqatlanish va vitaminlarga boy mahsulotlar iste‘moli

Bolalarni mavsumga mos kiyintirish

Kasal bolani sog‘lom bolalardan ajratish

XULOSA

Bolalarda uchraydigan mavsumiy infeksiyalar sog‘liq uchun jiddiy xavf tug‘diradi. Ularni erta aniqlash, to‘g‘ri davolash va samarali profilaktika choralari orqali kasalliklarning oldini olish mumkin. Ota-onalar va tibbiyot xodimlari hamkorlikda ishlagan taqdirda bolalar orasida mavsumiy infeksiyalar tarqalishini sezilarli darajada kamaytirish mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Bolalar kasalliklari propedevtikasi. – Toshkent.
2. Yuqumli kasalliklar va epidemiologiya. – Tibbiyot nashriyoti.
3. WHO. Childhood Infectious Diseases.
4. Nelson Textbook of Pediatrics.
5. O‘zbekiston Respublikasi SSV metodik qo‘llanmalari.